

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 216/2022
16.03.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Невенке Важић, председника већа, Дубравке Дамјановић, Милене Рашић, Биљане Синановић и Светлане Томић Јокић, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Снежаном Лазин, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА и др, због кривичног дела навођење на оверавање неистинитог садржаја из члана 358. став 1. Кривичног законика и др, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљених АА и Борислава Радосављевића, адвоката Небојше Авлијаша, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Руми 5К.240/16 од 13.08.2021. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 861/21 од 20.10.2021. године, у седници већа одржаној дана 16.03.2022. године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Небојше Авлијаша, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Руми 5К.240/16 од 13.08.2021. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 861/21 од 20.10.2021. године, у односу на повреде закона из члана 438. став 2. тачка 1) и члана 439. тачка 1) Законика о кривичном поступку, док се захтев браниоца **ОДБАЦУЈЕ** и то у преосталом делу у односу на окривљеног АА, а у односу на окривљеног Борислава Радосављевића у целисти као неблагоприятен.

Образложење

Пресудом Основног суда у Руми 5К.240/16 од 13.08.2021. године окривљени АА и Борислав Радосављевић су оглашени кривим због извршења по једног кривичног дела навођење на оверавање неистинитог садржаја из члана 358. став 1. КЗ, а окривљени Борислав Радосављевић и због извршења продуженог кривичног дела превара из члана 208. став 4. у вези става 1. у вези члана 61. КЗ, па су окривљеном Бориславу Радосављевићу за извршена кривична дела претходно утврђене појединачне казне и то за кривично дело из члана 358. став 1. КЗ казна затвора у трајању од 1 године, а за кривично дело из члана 208. став 4. у вези става 1. у вези члана 61. КЗ казна затвора у трајању од 2 године и 2 месеца и затим је окривљени Борислав Радосављевић осуђен на јединствену казну затвора у трајању од 3 (три) године у коју му се урачунава време проведено у притвору од 23.06.2016. године до 12.09.2016. године, док је окривљеном АА изречена условна осуда којом му је утврђена казна затвора у трајању од 1 (једне) године и одређено је да се иста неће извршити уколико

окривљени за време проверавања од 2 (две) године од дана правноснажности пресуде не изврши ново кривично дело, с тим што ће се окривљеном у случају опозивања условне осуде у утврђену казну затвора урачунати време проведено у притвору од 23.06.2016. године до 05.07.2016. године.

Истом пресудом окривљени Борислав Радосављевић је обавезан да на име имовинскоправног захтева плати оштећеном „Керамика Кањижа Плус“ ДОО Београд износ од 3.825.150,25 динара, а оштећеном Привредном друштву за производњу чоколаде, бомбона и пецива „Пионир“ ДОО Београд (правни следбеник „ALCO GROUP“) износ од 21.595.343,75 динара, а све у року од 3 месеца од дана правноснажности пресуде, док се оштећени Привредно друштво за производњу чоколаде, бомбона и пецива „Пионир“ ДОО Београд са остатком имовинскоправног захтева упућује на парницу. Окривљени су обавезани да плате суду на име паушала износе од по 5.000,00 динара у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде, те да плате трошкове кривичног поступка, а о чијој висини ће бити одлучено посебним решењем након прибављања потребних података.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Кж1 861/21 од 20.10.2021. године одбијене су као неосноване жалбе окривљеног АА, окривљеног Борислава Радосављевића и њиховог браниоца, па је потврђена пресуда Основног суда у Руми 5К.240/16 од 13.08.2021. године.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљених АА и Борислава Радосављевића, адвокат Небојша Авлијаш, због повреде закона, те због повреда одредаба члана 32. став 1. и члана 33. став 1. Устава Републике Србије, са предлогом да Врховни касациони суд преиначи побијане пресуде Основног суда у Руми 5К.240/16 од 13.08.2021. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 861/21 од 20.10.2021. године тако што ће окривљене ослободити од оптужбе или да укине наведене пресуде и предмет врати првостепеном суду на поновни поступак.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљених, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је, по оцени навода изнетих у захтеву, уз примену члана 604. ЗКП, нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА је неоснован у делу који се односи на повреде закона из члана 438. став 2. тачка 1) и члана 439. тачка 1) ЗКП, док је захтев браниоца одбачен и то у преосталом делу у односу на окривљеног АА (члан 487. став 1. тачка 2. и 3. ЗКП), а у односу на окривљеног Борислава Радосављевића у целости као неблагоприятен.

Наиме, бранилац окривљеног АА у поднетом захтеву истиче да се побијана осуђујућа пресуда заснива на незаконитим доказима који су прибављени противно

одредби члана 16. став 1. ЗКП и као такви се, сходно члану 84. став 1. ЗКП, не могу користити у предметном кривичном поступку и то пре свега на исказу сведока ББ, адвоката окривљеног Борислава Радосављевића који је дат у претходном поступку дана 01.07.2016. године, а на основу ког исказа је суд утврдио одлучну чињеницу да је окривљени Борислав Радосављевић овом сведоку представио окривљеног АА као пуномоћника Фондације. Као разлог незаконитости овог доказа бранилац наводи да како је сведок ББ, адвокат окривљеног Борислава Радосављевића, те како окривљени Борислав Радосављевић ни у фази истраге, а ни на главном претресу није дао изричиту изјаву којом би адвоката ББ ослободио од дужности чувања професионалне тајне о околностима инкриминисаног догађаја у односу на овог окривљеног, то је адвокат ББ сходно одредби члана 93. став 1. тачка 2) ЗКП искључен од дужности сведочења, при чему околност да је на главном претресу одбрана одустала од његовог саслушања и прихватила читање исказа наведеног сведока не може да конвалидира наведени недостатак истога, пошто је овај доказ претходно изведен на незаконит начин.

Бранилац даље као незаконит доказ, на којем је суд засновао побијану правноснажну пресуду у односу на окривљеног АА, означава исказ сведока оштећеног ВВ дат дана 28.06.2012. године, а који исказ је суд прочитао на главном претресу пошто је оштећени у међувремену преминуо и на којем исказу је суд утврдио одлучну чињеницу да је фалсификован један уговор око преноса парцела наведеног сведока и да су његове парцеле пренете на окривљеног Борислава Радосављевића. Као разлог незаконитости овог доказа, бранилац истиче да приликом испитивања сведока ВВ није позван ни окривљени Борислав Радосављевић, а ни његов тадашњи бранилац, чиме је суд онемогућио окривљеног да лично или преко браниоца испита сведока оптужбе, а што је супротно одредби члана 68. став 1. тачка 10) ЗКП, при чему читање исказа наведеног сведока на главном претресу не може да конвалидира наведени недостатак истога, јер је овај доказ претходно изведен на незаконит начин.

Изнети наводи захтева браниоца окривљеног АА којима се у суштини указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, а због које окривљени преко браниоца у смислу члана 485. став 4. ЗКП може поднети захтев за заштиту законитости се, по оцени Врховног касационог суда, не могу прихватити као основани.

Ово са разлога јер из побијаних пресуда, као и из списка предмета, произилази да, иако је првостепени суд у конкретном случају у току доказног поступка на главном претресу одржаном дана 13.08.2021. године прочитао исказ сведока ББ са записника о испитивању сведока сачињеног пред Основним јавним тужиоцем у Руми од 01.07.2016. године и исказ сведока оштећеног ВВ са записника о испитивању сведока оштећеног сачињеног пред истражним судијом Првог основног суда у Београду од 28.06.2012. године, на исказима сведока ББ и ВВ није засновао побијану правноснажну пресуду у односу на окривљеног АА, већ је правноснажна осуђујућа пресуда у односу на окривљеног АА заснована на основу дела одбране самог окривљеног АА коју је суд прихватио и писане документације, а како је то правилно нашао и Апелациони суд у Новом Саду као другостепени на страни 9 став трећи и страни 10 ставови први и други другостепене пресуде Кж1 861/21 од 20.10.2021. године. Имајући у виду напред наведено, то се, по налажењу Врховног касационог суда, као неосновани оцењују

наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног којима се указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП.

Поред тога, као неосновани су оцењени и наводи браниоца окривљеног АА у којима истиче да је побијана пресуда заснована на незаконито изведеним допунским доказима. Наиме, по ставу браниоца окривљеног, сви допунски докази су незаконито изведени из разлога јер исти нису предложени од стране јавног тужиоца, при чему у конкретном случају није било законских услова да првостепени суд током доказног поступка изузетно сам, по својој слободној оцени, одреди њихово извођење сходно одредби члана 15. став 4. ЗКП, а осим тога све допунске доказе је извео самостално председник већа првостепеног суда, без одлуке већа а што је супротно одредби члана 368. став 1. тачка 5) ЗКП.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног су неосновани из разлога јер је, у конкретном случају суд могао да, и без предлога странака, одреди извођење допунских доказа, с обзиром да је одредбом члана 15. став 4. ЗКП суду дата могућност, односно овлашћење, да изузетно сам одреди да се допунски докази изведу, ако оцени да су изведени докази противречни или нејасни и да је то неопходно да би се предмет доказивања свестрано расправио, а што је у предметном кривичном поступку управо био случај. Стоји чињеница да суд своју одлуку о извођењу допунских доказа није донео у складу са одредбом члана 368. став 1. тачка 5) ЗКП којом је предвиђено да веће у току главног претреса одлучује о извођењу допунских доказа, већ је све допунске доказе извео самостално председник већа, без одлуке већа, међутим, по налажењу Врховног касационог суда, ова одредба ЗКП представља релативно битну повреду одредаба кривичног поступка која није од утицаја на законитост наведених доказа, пошто повреда ове одредбе ЗКП наведене доказе не чини незаконитим.

Осим тога, по оцени овога суда, неосновани су и наводи браниоца окривљеног АА у делу у којем истиче да из само две радње које је критичном приликом предузео окривљени АА, а које су наведене у изреци пресуде и то да је предао опште пуномоћје у суд и да је издао опште пуномоћје у катастар, не произилази да је овај окривљени у односу на извршење кривичног дела навођење на оверавање неистинитог садржаја из члана 358. став 1. КЗ, за које је правноснажно оглашен кривим, поступао са умишљајем, при чему се наведено кривично дело може извршити само са умишљајем као обликом кривице сходно члану 25. КЗ, а који обухвата свест да се надлежни орган довођењем у заблуду наводи на оверавање нечег неистинитог и да је исправа као објекат радње извршења овог кривичног дела права по пореклу, али неистинита по садржини, односно да не одражава право стање оних чињеница на које се односи. Изнетим наводима браниоца окривљеног се, по налажењу Врховног касационог суда, нижестепене пресуде суштински побијају због повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП.

Кривично дело навођење на оверавање неистинитог садржаја из члана 358. став 1. Кривичног законика чини лице које довођењем у заблуду наведе надлежни орган да у јавној исправи, записнику или књизи овери штогод неистинито што може да служи као доказ у правном саобраћају.

Имајући у виду цитирани законски опис бића кривичног дела навођење на оверавање неистинитог садржаја из члана 358. став 1. КЗ, то, по налажењу Врховног касационог суда, из чињеничног описа кривичног дела утврђеног под тачком 2. изреке првостепене пресуде и то да је окривљени АА „... дана 17.06.2015. године у Руми и 23.07.2015. године у Пећинцима, способан да схвати значај свог дела и да управља својим поступцима, свестан свог дела и хтео његово извршење, довео у заблуду надлежни орган Основног суда у Руми и Службе за катастар непокретности у Пећинцима, да у јавној исправи овери штогод неистинито што може да служи као доказ у правном саобраћају, на тај начин што је у Основном суду у Руми у име извршног дужника Фондације породице ВВ „ГГ“ преузео решење о извршењу број Иив-31/15 од 17.06.2015. године на основу лажне јавне исправе Овлашћење на меморандуму „ГГ“ без датума и броја, писано руком штампаним словима латиничним писмом ..., а којим је дато овлашћење окривљеном АА из ... да може у име Фондације подизати сву пошту како судску, тако и све врсте препоручених и осталих пошиљки, које овлашћење је потписано наводно од стране ВВ и оверено фалсификованим печатом Фондације, при чему је потписао доставницу о пријему наведеног решења и то дана 17.06.2015. године, коју доставницу је оверио фалсификованим печатом Фондације породице ВВ „ГГ“, док је дана 23.07.2015. године у Служби за катастар непокретности у Пећинцима предао лажну јавну исправу – наведено Овлашћење којим наводно Фондација породице ВВ „ГГ“ овлашћује окривљеног АА за пријем писмена, а на основу ког овлашћења је примио решење Службе за катастар непокретности број ../2015ц од 23.07.2015. године за извршног дужника - Фондацију породице ВВ „ГГ“, а којим решењем Служба за катастар непокретности у Пећинцима дозвољава упис права својине на име окривљеног Борислава Радосављевића на непокретностима број .. КО ..., које непокретности су власништво наведене Фондације, при чему је својим потписом и фалсификованим печатом оверио изјаву да се у име Фондације одриче права на жалбу на решење о обустави поступка у предмету ../2015ж упис забележбе о извршењу, на који начин је довео у заблуду Службу за катастар непокретности да у лист непокретности број .. КО ... изврши промену власништва права својине, при чему је био свестан забрањености свог дела“, јасно и недвосмислено произилази да се у описаним радњама окривљеног АА стичу сва битна законска субјективна и објективна обележја кривичног дела навођење на оверавање неистинитог садржаја из члана 358. став 1. КЗ, за које је он оптужен и правноснажно оглашен кривим. Наиме, како из изреке правноснажне пресуде произилази да је окривљени АА свих шест кривичноправних радњи (а не само две радње како то нетачно у поднетом захтеву наводи бранилац окривљеног) критичном приликом предузео умишљајно, поступајући са директним умишљајем у смислу одредбе члана 25. КЗ, свестан да доводи у заблуду надлежни орган Основног суда у Руми и Службе за катастар непокретности у Пећинцима, да у јавној исправи овери штогод неистинито што може да служи као доказ у правном саобраћају и желећи извршење предметног кривичног дела, то се стога као неосновани оцењују и наводи браниоца окривљеног АА којима указује на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП.

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА у осталом делу је одбачен.

Наиме, бранилац окривљеног у осталом делу захтева истиче да је другостепени суд био непрописно састављен из разлога јер су чланови поступајућег већа другостепеног суда Драгољуб Вујасиновић и Слободан Велисављевић незаконито изабрани за судије, а који наводи браниоца окривљеног би по налажењу овога суда представљали битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 3) ЗКП. Поред тога, бранилац окривљеног у поднетом захтеву истиче и да је изрека првостепене пресуде неразумљива везано за облик кривице окривљеног и свест окривљеног о забрањености дела, а који наводи браниоца окривљеног би по налажењу овога суда представљали битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 11) ЗКП. Осим тога, бранилац окривљеног у захтеву наводи и да у образложењу првостепене пресуде нису дати разлози о томе у чему се огледа умишљај окривљеног у погледу предметног кривичног дела, те да се другостепени суд уопште није изјашњавао везано за жалбене наводе одбране у којима се указује да је првостепени суд повредио законска овлашћења већа из члана 368. став 1. тачка 5) ЗКП, а који наводи браниоца окривљеног би по налажењу овога суда представљали битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП.

Имајући у виду да из изнетих навода произилази да бранилац окривљеног АА у осталом делу захтева за заштиту законитости нижестепене пресуде побија због битних повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 3) и 11) и члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП, а које повреде одредаба ЗКП не представљају законске разлоге због којих је у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП дозвољено подношење захтева за заштиту законитости окривљеном и његовом браниоцу због повреде закона, то је Врховни касациони суд у овом делу захтев браниоца окривљеног АА оценио недозвољеним.

Такође, бранилац окривљеног АА као разлог подношења захтева указује и на повреду људских права зајемчених одредбама члана 32. став 1. и члана 33. став 1. Устава Републике Србије, истицањем да је окривљеном повређено право на правично суђење и посебна права окривљеног и то везано за узурпирање од стране председника већа првостепеног суда законских овлашћења већа, те за доказивање и испитивање сведока одбране, као и везано за одлучивање у другом степену од стране незаконито изабраних судија другостепеног суда.

Када се захтев за заштиту законитости подноси из разлога прописаних одредбом члана 485. став 1. тачка 3) ЗКП, то се, према одредби члана 484. ЗКП, уз захтев мора доставити и одлука Уставног суда или Европског суда за људска права којом је утврђена повреда људског права и слободе окривљеног или другог учесника у поступку, а које је зајемчено Уставом или Европском конвенцијом о заштити људских права и основних слобода и додатним протоколима. Имајући у виду да у конкретном случају подносилац захтева за заштиту законитости уз захтев није доставио одлуку Уставног суда или Европског суда за људска права, то је Врховни касациони суд нашао да у погледу ових повреда захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА нема прописан садржај, па је на основу одредбе члана 487. став 1. тачка 3) ЗКП у овом делу захтев одбацио.

Захтев за заштиту законитости истог браниоца - адвоката Небојше Авлијаша је одбачен као неблагоприятан у делу у коме бранилац захтев подноси у односу на окривљеног Борислава Радосављевића.

Наиме, одредбом члана 487. став 1. тачка 1) ЗКП прописано је да ће Врховни касациони суд у седници већа решењем одбацили захтев за заштиту законитости, ако није поднет у року из члана 485. став 3. и 4. ЗКП.

Одредбом члана 485. став 4. ЗКП прописано је да због повреда тог законика (члан 74, члан 438. став 1. тачка 1) и 4) и тачка 7) до 10) и став 2. тачка 1), члан 439. тачка 1) до 3) и члан 441. став 3. и 4.) учињених у првостепеном и поступку пред апелационим судом, окривљени може поднети захтев за заштиту законитости у року од 30 дана од дана када му је достављена правноснажна одлука, под условом да је против те одлуке користио редовни правни лек. Овај рок важи и рачуна се исто и за браниоца окривљеног, обзиром на одредбу члана 71. тачка 5) ЗКП, којом су права браниоца ограничена правима окривљеног.

Имајући у виду цитиране законске одредбе, те чињеницу да је окривљеном Бориславу Радосављевићу, према повратници која се налази у списима предмета, пресуда Апелационог суда у Новом Саду Кж1 861/21 од 20.10.2021. године уредно достављена дана 23.11.2021. године, а да је његов бранилац - адвокат Небојша Авлијаш поднео суду захтев за заштиту законитости преко поште препорученом пошиљком дана 27.12.2021. године, а што произилази из службеног печата Врховног касационог суда, дакле након протека рока од 30 дана који је прописан одредбом члана 485. став 4. ЗКП, то је Врховни касациони суд захтев за заштиту законитости браниоца - адвоката Небојше Авлијаша у односу на окривљеног Борислава Радосављевића одбацио као неблагоприятан, јер је исти у односу на окривљеног Борислава Радосављевића поднет након законом прописаног рока.

Са изнетих разлога, налазећи да побијаним пресудама нису учињене повреде закона на које се неосновано указује захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног АА – адвоката Небојше Авлијаша, Врховни касациони суд је на основу члана 491. став 1. ЗКП захтев браниоца окривљеног АА у односу на повреде закона наведене у изреци одбио као неоснован, док је захтев браниоца одбацио и то у преосталом делу у односу на окривљеног АА на основу члана 487. став 1. тачка 2) и 3) ЗКП у вези чланова 484. и 485. став 4. ЗКП, а у односу на окривљеног Борислава Радосављевића у целости као неблагоприятан на основу члана 487. став 1. тачка 1) у вези члана 485. став 4. ЗКП.

Записничар-саветник
Снежана Лазин, с.р.

Председник већа-судија
Невенка Важић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић

